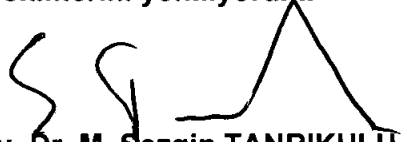

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26. Dönemde verilen;

2/2293, 2/2083, 2/2025, 2/1996, 2/1940, 2/1918, 2/1904, 2/1903, 2/1902, 2/1886, 2/1773,
 2/1570, 2/1489, 2/1408, 2/1145, 2/1061, 2/979, 2/836, 2/738,2/359, 2/497, 2/2265, 2/1726,
 2/1363, 2/1216, 2/1205, 2/561, 2/483, 2/405,2/1784, 2/2326, 2/2325, 2/2257, 2/2217, 2/2216,
 2/1920, 2/1660, 2/739, 2/395, 2/467, 2/466, 2/762, 2/722, 2/576, 2/575, 2/569, 2/574, 2/1989,
 Şim, 2/1391, 2/1888, 2/1065, 2/669, 2/668, 2/747, 2/2024, 2/1771, 2/1647,
 2/1087,
 2/362,2/1566,2/2309,2/2208,2/1995,2/1893,2/1885,2/1702, 2/1508,2/1416,2/1395,2/1
 277,2/1276,2/1272,2/1253,2/1192,2/1178,2/1139,2/1123,2/1078,2/1008,2/971,2/869, 2/
 709,2/551,2/501,2/448,2/447,2/446,2/445,2/429,2/419,2/418,2/417,2/355,2/234,2/1130,;
 ,2/2064,2/1756,2/1559,2/1429,2/1428,2/1400,2/1390,2/1389,2/1385,2/1291,2/
 1271,2/1269,2/1223,2/1183,2/1168,2/1094,2/903,2/757,2/756,2/753,2/745,2/744,2/632,2/631
 ,2/630,2/420,2/372,2/2167,2/2129,2/1856,2/1744,2/1743, 2/1057,2/1047, 2/1728
 ,2/1534,2/1204,2/1179,2/1146,2/1077 **esas numaralı Kanun Tekliflerini yeniliyorum.**

29.06.2018

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon/lar	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih:01.10.2018	Esas No:241

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI	
02	Temmuz 2018
Numara:	

308569

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 19.6.2016
Sayı: 883

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk Hakları İzleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Cemal Okan YÜKSEL
Eskişehir Milletvekili

Av. Elif Doğan TÜRKMEN
Adana Milletvekili

Fatma Kaplan HÜRRIYET
Kocaeli Mv.

ONURSAL ADIGÜZEL
İstanbul

Nuriye Altın Kaymaz
Bursa Mv.

Cemal Okan YÜKSEL
Eskişehir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Gelişim ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Anayasa			
Tarih:	21 Nisan 2016		E.No: 2/1061	
Ysn. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gen. Sek.
	22	K.T.	M.	M.M.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
20 Nisan 2016
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
20 Nisan 2016
No: 45069

GEREKÇE

Türkiye 1990 yılında imzaladığı Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni 1995 yılında onaylayarak iç hukuk normu haline getirmiştir. Sözleşmeye göre Devlet; çocukların haklarına saygı göstermekle, onları üçüncü kişilerin ihlallerinden korumakla, çocukların hak ve özgürlüklerinin hayata geçmesi için olanaklar sağlamakla yükümlüdür.

Ancak Sözleşme'nin imzalandığı tarihten bu yana ne yazık ki çocuk hak ihlalleri devam etmekte, devlet bu 3 temel yükümlülüğünü yeterince yerine getirmemektedir. Çocukların durumuna baktığımızda bazı alanlarda yaşanan hak ihlallerinde ciddi artışlar yaşandığı açıkça görülmektedir.

Çocuklara yönelik her türlü şiddet, çocukların yaşadıkları hak ihlallerinin başında gelmektedir. Bir şiddet türü olan cinsel istismar ise son günlerde basına da yansıdığı gibi çocukların okul gibi en çok güven duydukları ortamlarda dahi yaşanabilmektedir. Okulun yanı sıra çocuklar, Devletin denetimi altındaki yurtlarda, hapisanelerde, rehabilitasyon merkezlerinde de cinsel istismara ve hak ihlallerine maruz kalmakta, kanunla ihtilafa düşen çocukların sayısı günden güne ciddi bir şekilde artmaktadır.

Cinsel istismara uğrayan, katledilen, sokakta yaşayan, oyun oynama çağında yoksulluk ve yokluktan dolayı çalışmak zorunda kalan çocukların durumu vicdanları kanatmaktadır. Çalışma Bakanlığı'nın ve TÜİK'in verileri çocukların çalıştırılmasına ilişkin sorunun azalmadığını aksine gün geçtikçe derinleştiğini göstermektedir.

Uyuşturucu madde kullanımının 10 yaşına kadar indiği ülkemiz; çocuk evliliklerinde Avrupa ikincisi, çocuk cinsel istismarında Dünya üçüncüsüdür. Adeta kayıp çocuklar ülkesine dönen Türkiye'de cinayet ve intihar olayları, hiç de küçümsemeyecek istatistikî bilgiler halinde gözler önüne serilmektedir.

İstatistiklere yansıyan verilere göre, bir yıl içerisinde yaklaşık 11 bin çocuğun uyuşturucu veya uyarıcı madde kullandığı, sattığı veya satın aldığı gerekçesiyle güvenlik birimlerine teslim edildiği ifade edilmektedir. 16-17 yaş grubunda evlendirilen erkek ve kız çocuk sayıları 40 bini aşarken, çocuk anne sayısı da bu doğrultuda artmıştır. Çocuk yaşta evlilikler, kız çocukların şiddete maruz kalma riskini artırmakta, eğitim yaşamlarının sona ermesi, sağlık sorunlarının baş göstermesi, kadın yoksulluğu anlamına gelmektedir.

Türk Ceza Kanunu'nda çocukların cinsel istismarına yönelik cezai müeyyidelerin tam olarak uygulanmaması, özellikle kadın ve çocuklara yönelik cinsel istismar ve cinayetlerde mahkemelerin iyi hal adı altında cezai indirimler uygulaması toplum vicdanını yaralamakta, kamuoyunda infial yaratmaktadır.

Ülkemizde çocuk haklarının korunmasının Türkiye Büyük Millet Meclisi güvencesi altına alınması bir zorunluluktur. Çocuk haklarının korunmasının bir yolu da sistemli ve etkin bir izleme mekanizmasının varlığıdır.

Anayasa'nın ilgili maddelerinde yer alan hükümler, devletin çocuklar ve gençler için alması gereken tedbirleri açıkça ifade etmektedir. Çocuklara yönelik mevcut yasal düzenlemelerin, imzalanan ve taraf olunan uluslararası anlaşmaların koşullarının yerine getirilmesi izlenebilirliğin etkinliğinin artırılması gerekmektedir.

Her türlü riske karşı savunmasız durumda bırakılan çocukların sağlıklı olarak doğup büyümelerinin, gelişimlerinin, her türlü hak ihlalinde korunmalarının, eğitim almalarının, her türlü barınma sorunlarının çözülerek, huzurlu bir ortamda yetişmelerinin ve ifade ve örgütlenme gibi tüm özgürlüklerinin sağlanması sosyal devlet anlayışımızın da bir gerekliliğidir.

Özetle söz konusu Kanun Teklifi ile çocuk nüfusun genel nüfusa oranının %29.7 olduğu ülkemizde mevcut yasal düzenlemeler ile imzalanan ve taraf olunan sözleşmeler gereğince, çocuklara tanınan hakların uygulanabilirliği, tanınan haklara aykırı tutum ve davranışların öngörülen yaptırımlar neticesinde caydırıcı ceza mekanizmasının işletilmesi yönünde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı bir komisyonun oluşturulması ve gerekli düzenlemenin yapılması amaçlanmıştır.

ÇOCUK HAKLARI İZLEME KOMİSYONU KURULMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç :

Madde 1- Bu kanunun amacı; Dünya'da ve ülkemizde çocuk hakları konusundaki gelişmeleri izlemek, uygulamaların bu gelişmelere uyumunu değerlendirmek ve alınacak önlem ve tedbirler hakkında çalışmalar yapmak, çocuk haklarına aykırı davranışlar veya uygulamalarla ilgili başvuruları incelemek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bir Çocuk Hakları İzleme Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Komisyon Kuruluşu :

Madde 2- (1) Üye sayısı Danışma Kurulu'nun teklifi üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde belirlenecek Çocuk Hakları İzleme Komisyonu'nda, siyasi parti grupları ile bağımsızlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki sayılarının üye tam sayısına oranı ölçüsünde temsil edilirler.

- (2) Çocuk Hakları İzleme Komisyonu üyelikleri için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk devre için seçilenlerin görev süresi iki, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi iki yıldır.
- (3) Çocuk Hakları İzleme Komisyonu siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına göre bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir katibi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla yapacağı toplantıda, katılanların salt çoğunluğuyla ve gizli oyla seçer.
- (4) Çocuk Hakları İzleme Komisyonu üyeleri belirlenirken çocuk hakları konusunda uzman milletvekillerine öncelik tanınır.

Komisyon Görevleri :

Madde 3- (1) Çocuk Hakları İzleme Komisyonu'nun görevleri şunlardır:

- Çocuk Hakları konusunda uluslararası alanda genel kabul gören gelişmeleri izlemek,
- Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların çocuk hakları konusundaki hükümleri ile T.C. Anayasası ve diğer ulusal mevzuat arasında uyum sağlamak için yapılması gereken değişiklikleri ve düzenlemeleri belirlemek, yasa taraması yapmak, Türkiye'de çocuk haklarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalara, T.C. Anayasası'na ve kanunlara ne ölçüde uygun olarak uygulandığını incelemek, bu amaçla araştırmalar yapmak, çözüm bulmak,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonlarının gündemindeki konular hakkında istek üzerine görüş bildirmek
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen çocuklara yönelik hak ihlalleri ve ayrımcılık iddialarına ilişkin başvuruları ve basın veya benzeri organlardan haricen öğrenilen ihlal iddialarına ilişkin gerekli görüldüğü takdirde resen incelemek ve gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek,
- Her yıl yaptığı çalışmaları, elde edilen verilere ilişkin rapor hazırlamak,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen çocuklara yönelik hak ihlalleri ayrımcılık iddialarına ilişkin başvuruları ile basın veya benzeri organlardan haricen öğrenilen ihlal iddialarına ilişkin gerekli görüldüğü takdirde resen incelemek ve gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek,
- Çocuk hakları konusunda kamuyu bilgilendirici etkinlikler yapmak.

Komisyon yetkileri:

Madde 4- (1) Komisyon görevleri ile ilgili olarak genel yönetim kapsamındaki kamu-mahalli idareleri ile gerçek ve tüzel kişilerden kanunlarda öngörülen usullere uyarak bilgi belge istemek ve ilgilerini çağırarak bilgi almak yetkisine sahiptir.

- İlgili meramını anlatacak kadar Türkçe bilmiyorsa, tercüman yardımıyla yararlanılabilir.
- (2) Komisyon görev alanıyla ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, hak temelli çalışan çocuk sivil toplum örgütleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanabilir.
- (3) Komisyon gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgisine başvurabilir, Ankara dışında da çalışabilir.
- (4) Komisyon gerekli görmesi hâlinde çocuklara yönelik olarak uygulanan, istismar, şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idarî, cezaî, hukukî her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir.

Komisyon Çalışma Usul ve Esasları:

Madde 5- (1) Çocuk Hakları İzleme Komisyonu, üye tamsayımının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir, ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayımının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

(2) Komisyon incelemelerini alt komisyonlar kurmak suretiyle de yapabilir.

(3) Komisyon görevleri ile ilgili olarak hazırladığı raporları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunar. Bu raporlar Danışma Kurulu'nun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve okunmak sureti ile veya üzerinde görüşme açılarak bilgi edinilir.

(4) Komisyon raporları Başbakanlık ile ilgili bakanlıklara ve kamu kurumlarına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca gönderilir.

(5) Komisyon gerekli görmesi halinde, inceleme konusunun sorumluları hakkında genel hükümlere göre soruşturma veya işlem yapılabilmesi için kurul raporu ile ilgili mercie bildirilir.

(6) Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirmelere ait giderler, kurul kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçesinden karşılanır.

İnceleme ve Sonucun Bildirilmesi:

Madde 6- (1) Çocuk Hakları izleme Komisyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale olunan başvurular ile ilgili konuları inceler.

(2) Komisyon başvuru sahibine, başvurunun sonucu ve yapılan işlem hakkında, başvurunun Komisyona havale tarihinden itibaren başlayarak en geç üç ay içinde bilgi verir.

Komisyon Çalışmalarında Uygulanacak Hükümler ve Denetim:

Madde 7- (1) Çocuk Hakları İzleme Komisyonu'nun çalışmalarında, bu Kanunda düzenleme olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerindeki denetleme yetkisi, bu Komisyon içinde geçerlidir.

Yürürlük:

Madde 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 9- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

